

GD
21-9-99

De man die alles durft maar kennelijk niet alles kan

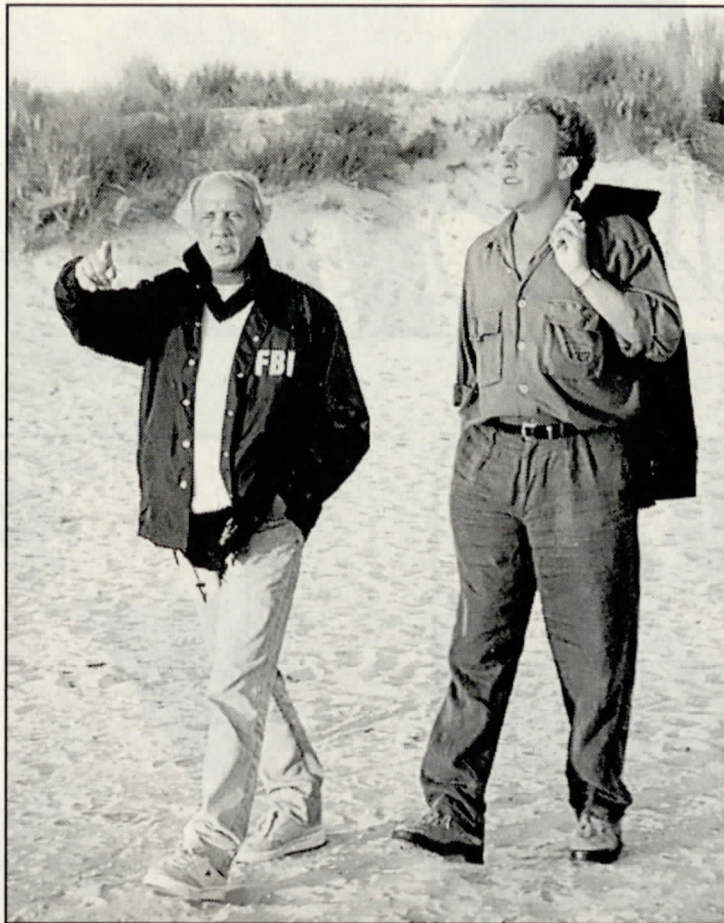
Herman van Veen voelt zich gepakt tot en met door recensenten

■ **AMERSFOORT** - Hij is volgens kenners onze meeste internationale theatermaker. Een wereldartiest. Maar met 'Nachtvlinder' ging Herman van Veen ongenadig op zijn bek. Recensenten noemden de film 'tenenkrommend' en het acteren van dochter Babette 'erbarmelijk'. Kijkers bleven weg. De film trok in twee weken slechts 6000 toeschouwers. Een blik op het fenomeen Van Veen, de man die alles durft maar kennelijk niet alles kan.

Door **Inge van den Blink**

Het is een ongezellig bioscoopbezoek. Een regenachtige avond in een donkere stad. In de kleinste zaal van het filmtheater zitten welgeteld vier bezoekers. Een ouder echtpaar, een vrouw van een jaar of dertig en een jongeman. Ze gaan zwijgend naar binnen, schuifelen in de pauze zwijgend naar de koffie en vertrekken na afloop zwijgend weer naar huis. Eigenzinnige types die zich niets aantrekken van het harde oordeel dat de verzamelde Nederlandse filmkritiek uitsprak over *Nachtvlinder*, een middel-eeuws kostuumdrama waarin Van Veen het overlijden van een vriend verwerkte.

Herman van Veen - geboren in 1945 in de Utrechtse Kievitdwarstraat - doet weer van zich spreken. Niet in positieve

▲ Herman van Veen - links - hier aan de wandel met de Groninger cabaretier Bert Visscher voor het tv-programma 'Wad is leuk?', is best aangedaan door de kritiek.

Foto: GPD

zin, deze keer. Vriend en vijand verbazen zich over het middel-eeuwse kostuumdrama waarin een boze tovenaars - gespeeld

door Van Veen zelf - zielen van gestorvenen in de vorm van vlinders vangt. Hoe heeft hij zo kunnen misleunen? En waarom klinkt er zoveel leedvermaak door in de reacties?

Symboliek

Theaterrecensent Jacques d'Ancona - 'ik heb Herman nog zien optreden voor veertien toeschouwers' - barst in zacht melodieuze gezang los als hij de naam Herman van Veen hoort. 'Neu-neu-neu-neu-neu-neu-eueus!' en 'Alles in de wind, alles in de wind.' d'Ancona volgt de artistieke carrière van Herman van Veen al meer dan dertig jaar. Hém verbaast het niets, dat *Nachtvlinder* een grote flop werd. Hij zag de film niet. „Ik heb er nooit een goed gevoel over gehad. *Nachtvlinder* ruist van de symboliek. Van Veen wil er veel te veel in zeggen. 'Is dat nog genietbaar?' dacht ik. Heb je die foto's van hem gezien? Met baard? Het is toch net een verklede man.

„Herman is in staat bij mensen een soort irritatie op te roepen. Dat komt misschien omdat hij goed is. Zelfverzekerd is. Hij weet zijn verhaal wel héél goed neer te zetten, mensen perfect voor zich in te nemen. Maar hij is buitengewoon triest over de recensie van *Nachtvlinder*. Hij voelt zich gepakt tot en met. Denkt dat de critici hem te grazen willen nemen. Ik denk dat dat niet waar

is. Ik denk dat de kritiek terecht is. Hij heeft misschien ook wel wat makkelijk willen scoren door mensen als Ramses Shaffy, Karin Bloemen en Arthur Kristel in zijn film te laten meespelen.” Een grandioze misser was het casten van Babette van Veen in de hoofdrol, denkt d'Ancona. „Je moet als dochter wel heel begaafd zijn om zo'n last op je tengere schouders te nemen.”

Harlekijn

Ron van Eeden is sinds twintig jaar in dienst bij Harlekijn, een bedrijf dat zich behalve met het organiseren van optredens en tournees van Van Veen bezighoudt met klassieke cd's - Ton Koopman, Reinbert de Leeuw -, 'het hele gebeuren rond Alfred Jodocus Kwak' en de charitatieve stichting Colombine. Bij Harlekijn werken ongeveer 125 mensen. Van Eeden, register-accountant, werd indertijd naar het bureau van Harlekijn in Westbroek gestuurd om het bedrijf financieel te saneren. Hij bleef, als zakelijk directeur. Van Eeden, producer van *Nachtvlinder*, praat consequent in de eerste persoon meervoud als het gaat over Herman van Veen.

De kritiek op het acteren van dochter Babette is om te beginnen 'volstrekt onterecht', vindt Van Eeden. „Wie dat beweert, moet echt nog eens gaan kijken. Maar ze werd wegge-

hóond. Kijk, inhoudelijke kritieken, daar kun je iets aan hebben. Maar daar was geen sprake van. Ik denk dat het komt doordat we theatermensen zijn.”

Abeltje

Veel van de recensies op *Nachtvlinder* vond Ron van Eeden 'onder de gordel'. Zijn persoonlijke mening over *Nachtvlinder*? „We zijn niet in ons vertrouwen in het product geschokt. Ik vind het een bijzondere Nederlandse film. Totaal anders dan andere films.” Maar ach, denkt Van Eeden, Nederlandse filmmakers kunnen het toch nooit goed doen. „Als je ziet hoe *Abeltje* is weggeschreven, of *Filmpje* van Paul de Leeuw.”

Herman van Veen maakte *Nachtvlinder* als hommage aan een overleden vriend. Het gaf hem kennelijk geen extra krediet bij de recensenten. Harlekijn-directeur Ron van Eeden denkt dat irritatie over of antipathie tegen de persoon van Herman van Veen heeft meegespeeld in de ontvangst van *Nachtvlinder*. „In veel recensies ging het helemaal niet om de film, maar om de persoon. Ik vond het niet netjes. Het ging te ver.” Van Veen zelf is 'best aangedaan' door de kritiek, zegt Van Eeden. „Dat is logisch. Maar hij gaat daar goed mee om. Hij is geen groentje op dat gebied.”